

Grosser münsterländer

Annica Åström

Historia, bakgrund och utveckling

Grosser münsterländers hemland är Tyskland. Precis som de flesta stående fågelhundar delar den sin utvecklingshistoria med övriga raser inom SVK.

Före 1909 benämndes rasen som långhårig vorsteh med en svartvit färgvariant. 1909 fastslogs att svartvita långhåriga vorstehhundar inte hade rätt önskad färg vilket innebar att valpar med den färgsättningen inte fick registreras inom klubben för långhårig vorsteh. Det medförde att de som föddes med "fel" färg i stället gavs bort till folk som ansåg att deras jaktliga egenskaper var desamma som sina föräldrars. Det var även ägare och intressenter av de svartvita som 1919 bildade rasklubben för grosser münsterländer i samband med ett möte i Münsterland, i Westfalen i nordvästra delen av Tyskland. Först 1922 antogs namnet grosser münsterländer vorstehhund och den första stamboken upprättades. Vid detta tillfälle registrerades totalt 83 hundar.

Grosser münsterländer skulle vara en allsidigt användbar jakthund som stående fågelhund och utmärkt stöt- och eftersökshund. Genom sin päls skulle den ha ett utmärkt skydd för att kunna jaga bland törne och taggar. I sitt temperament skulle den vara livlig utan nervositet, läraktig och följsam. Den skulle ha en kraftig och muskulös kroppsbyggnad, men ändå ge ett ädelt och elegant uttryck.

Under 1930-talet företogs en del raskorsningar med långhårig vorsteh för att bredda avelsbasen. Andra världskriget innebar ett stort avbrott i aveln och efter krigsslutet fanns endast 6 kennlar kvar. Trots detta återhämtade sig rasen med hjälp av dess idoga intressenter. En av de mest drivande var Egon Vornholt som även har utkommit med boken *Der Grosser Münsterländer* på förlaget Neuman.

År 1973 initierades åter en breddning av avelsbasen med hjälp av långhårig vorsteh.

Trettio års uppfödning av grosser münsterländer i Sverige

De första grosser münsterländer importerades till Sverige under 1971 från Tyskland. Det var två kullsyskon, en tik och hane som togs in av domaren och taxuppfödaren Dag Dufwa. En ung kvinna, Gunnel Malm Hedman, som då arbetade på Dufwas kennel tog samtidigt in en hane, men det blev ingen avel på dessa tre vilket var tänkt från början. Fram till 2015 föddes 353 valpar i Sverige och 40 har importerats från Tyskland, men även från England, Norge och Danmark.

1986 – 1995

Kennel Keunbur's och dess ägare Rickard König var den första uppfödaren av rasen i Sverige. 1986 importerade han tre grosser münsterländer från Tyskland till sin kennel.

Namnen på de tre importerna var Amor Von Der Eichenallee, Elfe Von Wendlingshausen samt Carla Von Rimbürg.

1987 föddes den första kullen på Keunbur's med Amor och Elfe som föräldrar. Samma år föddes även kull nummer två då Keunbur's Aran, som var resultatet av kennelns första kull, vid tio månaders ålder parade den då till kenneln importerade engelska tiken Raene Ruhm Centa. Aran och Centa hade sedan även en kull tillsammans som föddes i maj året därpå, 1988.

Rickard König importerade ytterligare en tik från England, Foxbrae Grebe, vilken i Sverige kom att få någon kull. Under kennelprefixet Keunbur's föddes totalt fem kullar av grosser münsterländer innan Rickard König upphörde med sin uppfödning av rasen.

Kennel Våråsen med ägarna Gunilla Klavenäs Pettersson och Ulf Pettersson kom att bli de största uppfödarna av rasen. 1987 köpte Våråsen in Keunbur's Aspe och Keunbur's Belinda från Rickard König. 1989 föddes de två första kullarna inom Våråsens kennel och det var dessa två tikar som utgjorde starten för kennelns verksamhet.

1990 importerade Våråsen två hundar från England, Thaxmead Riesling och Thaxmead Snowdrop.

*Utställning i England med
Grosser münsterländer
från 1990-talet. Foto: Ulf
Pettersson*

Riesling lämnade åtta kullar i Sverige och sex i Norge. Våråsen kom även att 1992 importera en hane från Tyskland, Quirl ut Seelterlound, som lämnade fyra kullar i Sverige och åtta i Norge. Under en av sin "studieresor" till England plockade Ulf och Gunilla ut hanen Grainmarch Aric som importerades till Sverige 1993. En annan av Våråsens import var den i Norge födda Alma som var en parningsvalp efter Quirl Ut Seelterlound och den norska tiken Centa. Alma kom att lämna goda exteriöra linjer och senare även resultat på brukshundsprov.

Under denna tioårsperiod tillkom ytterligare fem uppfödare, Kennel Mama's and Papa's, Kennel Åstorp, Håkan Ekman, Anna-Liisa Forss, Elisabeth Spjut och Kennel Sandylinen.

*T v Quirl ut Seelterlound
import från Tyskland
T h Thaxmead Snowdrop
import från England
Foto: Per Undén*

Rasen gjorde sig väl på utställningar redan från början. Flera satsade på lydnadsprov och flera hundar gjorde mycket väl ifrån sig i dessa sammanhang och erhöll även lydnadschampionat som Våråsen's Dixi Dida tillsammans med sin ägare Elisabeth Höder, Våråsen's Jasmine och Pamela Boberg samt Maria Lidbergs Våråsen's Adelina som även har ett förstapris i viltspår.

Intresset för jaktprov var lågt, men flertalet av de hundar som fanns under denna tidsperiod användes vid jakt. Den första hunden som blev jaktprovsmeterad i Sverige var Våråsen's Bentley med sin ägare Carl Lindblom. Bentley gjorde sina jaktprovstarter i fjällterräng mellan åren 1992 till 1996, där han som unghund i Gräftåvallen 1992 erhöll en 6:a på fält och med egenskapspoäng 4:a på både fart och vidd.

De första tio åren präglades av en stor produktion av valpar som spreds i vårt land och även till Norge och Finland. De väl använda fäderna var importer och parningarna skedde inom landet. Tillsammans föddes 172 valpar fördelade på 26 kullar varav nämnda Keubur's och Våråsen stod för fem respektive 15. Under denna period importerades 16 hundar med fördelningen, 6 från Tyskland, 7 från England samt 3 från Norge. Tyvärr visade det sig att vissa linjer lämnade höftledsdysplasi, vilket förde med sig ett visst dåligt rykte om rasen.

1996 till 2005

Under denna tidsperiod föddes det 117 valpar fördelade på 15 kullar. Av dessa 15 kullar föddes 9 kullar inom Våråsen's kennel samt två kullar hos Sandyline. Under den perioden tillkom även tre nya uppfödare i rasen, kennel Grästuvan och Mia Håkansson, Annica Åström med kennel Vassfjärden samt Maria Forss samtliga med en kull vardera under denna period. För att bredda aveln och de linjer som fanns i Sverige var det dessutom flera tikar som parades utomlands.

Kennel Vassfjärden, som ägs av Annica Åström, hade sin första kull 2004 efter den norska hanhunden Canutten av Hundremeterskogen och Våråsen's X'trafina. Dessa två kom att bli stamföräldrar för flera generationer av grosser münsterländer, men kom även att innebära ett idogt samarbete mellan de två kennlarna Vassfjärden och Hundremeterskogen.

På utställningar fortsatte rasen att få flera goda omdömen och den mest exteriört framträdande under denna period var Våråsen's Ålga-Åhlivia som ägdes av Ulf Pettersson.

Våråsens Ålga-Åhlivia.
Foto: Per Undén

Även i lydnadssammanhang gjorde rasen väl ifrån sig där bland annat Pamela Boberg tillsammans med sin Grästuvans Rota tävlade i lydnadsklass 2, men även startade på viltspår.

Intresset för jaktprov ökade och fler hundar startade på eftersöksgronar och med det även på fältprov. Vassfjärden's Elle erhöll bland annat ett förstapris i öppen klass tillsammans med sin ägare Claes Kennedy Nordkvist med kritiken "Söker med bra fart, vidd o reviering. Lydig, använder vinden mycket bra. Stånd på skygga rapphöns som lättar, Elle lugn. Söker starkt hela dagen. Kan stoppas på hare. Har tre stånd på rapphöns med bra avance, lugn i flog o skott".

Även Vassfjärden's Edlala, tillsammans med Annica Åström, erhöll pris i öppen klass och i unghundsklass var det Bölkers Ragnar tillsammans med sin ägare, Åke Höglund, som gjorde likaledes.

2006 – 2015

Under den senaste tioårsperioden har det fötts 64 valpar fördelade på 8 kullar. Av dessa 8 kullar är 5 födda i kennel Vassfjärden samt en kull var hos Kennel Damwild's med ägare Mia Lennartsson, Kennel Våråsen samt en hos Maria Forss.

Utifrån att det blivit lättare att resa med hund mellan länderna har även utbytet inom aveln ökat med andra länder och till största del präglades perioden av att tikarna parades utomlands. Endast en svenskfödd hanhund kom att användas till avel i Sverige.

Generellt har intresset för grosser münsterländer som jakthund ökat och flera har kommit till pris på jaktprov. Samtliga hundar som uppnådde pris på jaktprov under

Vassfjärdens Filou, Ebby Vom Diebeswinkel och Cindy Vom Pfaffenbuck, tillsammans med Conny Ullmann. Foto: Annica Åström

denna period föddes inom Vassfjärdens kennel. Bäst har Vassfjärden Aja gjort det tillsammans med Claes Kennedy Nordkvist som bland annat har ett förstapris i öppen klass. Även Vassfjärdens Bonnie med Anders Kandelin, Bo Hallnäs med Vassfjärdens Cello, Vassfjärdens Dina och Ulf Pettersson, Vassfjärdens Dito med ägare Dimitris Panagio samt Vassfjärdens Frippe med Karin Lundberg, har erhållit pris på fältprov.

Vassfjärdens Axel. Äg och foto: Viktoria Runsten

2006 tog Annica Åström initiativet att samla valpköpare från sin första kull till fältträning hos Leif Persson på Dylta bruk. Vid denna sammankomst var även norska grosser münsterländer inbjudna via Line Örmén som äger Hundremeterskogens kennel. Dessa gemensamma träningar har fortsatt på såväl Dylta som på Ervalla med Inger Ericsson och Ingemar Roselin som tränare. Intresset för jaktprov initierades på Dylta bruk.

Våren 2014 anordnade Lena Lemstad från Bodö i Norge träning för Mattias Westerlund på Hundskolan Vision i Arvidsjaur och flera hundägare till rasen i Sverige bjöds in att delta. Dessa träningar har fortsatt inför fågelpremiärerna på höstarna.

Under 2015 har sex svenskfödda och två importerade hundar genomgått BPH.

Inför framtiden finns en stark förhoppning att rasen, med sin breda potential, skall fortsätta att öka i antal och att betydligt fler kommer att starta sin hundar på jaktprov.

Rasstandard

Det är en mångsidigt användbar jakthund som ska ha en kraftig och muskulös kroppsbyggnad och ge ett elegant och stramt helhetsintryck. Rasen ska utstråla intelligens och ädelhet. Viktiga egenskaper är följsamhet, läraktighet och tillförlitlig användbarhet som jakthund, särskilt efter skott. Temperamentet är livligt utan nervositet. Mankhöjden är för hanhundar 60-65 och tikar 58-63 cm upp till 2 cm över maxhöjden tolereras. Kroppen ska vara nästan kvadratisk. Kroppslängden får överstiga mankhöjden med 2 cm. Pälsen ska vara lång och tät men ändå slät. Den får inte vara lockig eller utstående. Färgen är vitt med svarta fläckar, svartskimmel eller svart.

Vassfjärdens Cello tillsammans med ägare Bo Hallnäs vid vårvinterprov i Mittådalen. Foto: Maria Tjärnström